

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy hónap . . . 1 kor. Egy hónap . . . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
UJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Bucsuztató.

Írta: **dr. Legányi Gyula.**

A szabadelvűpárt haláltusája nagyon hosszúra nyúlt. Mult év november 18-ika óta, tehát teljes négy hónap óta tart; kimúlása folyó évi márczius hó 29-én állott be, a mikor kivégzője, Tisza István elmondta a halotti beszédet. A végzet igazságos volt, a fiu tekerte ki nyakát annak a pártnak, a melyet apja alapított a nemzet csapására harmincz évvel ezelőtt. Születése gyászos volt, mert az elvtagadás jegyében jött létre, elete csapás volt, mert az országot anyagi és erkölcsi romlásba sodorta, halála megújodást jelent, mert a lappangó erőket felszínre hozta és friss vért öntött az elcsigázott nemzet testébe.

Az alapító Tisza Kálmán elvtagadás útján jutott a kormányhatalomhoz és mikor partját megkeresztelte és a szabadelvű névvel felruházta, csak következetes volt, mint akkor, a mikor megesküdött, hogy török, de soha meg nem hajlik. Soha miniszter jobban meg nem hajlik császári ura akarata és parancsa előtt és soha államferfi jobban nem vetett a természet törvénye ellen, mint ő, aki nem a fejlődés örök törvényét tekintette irányadónak, hanem az elfajulást szolgálta teljes életében.

Neki a szabadelvűség csak czégér volt, melynek köpönyege alatt megindult a legundokabb hajszá mindaz ellen, ami igazán szabadelvű s még a bírói függetlenséget is megmerte tamadni és főispáni gyámság alá akarta helyezni, ami neki azonban épen úgy nem sikerült, mint a katonamegajánlás jogának tíz évre való elsikkasztása s mint fiának a nemzet ellentálló erejének végleges letörése a házszabályokban biztosított jog megsemmisítésével.

A szabadelvű pártot természetrajzi és politikai tulajdonságainál fogva reakcionárius osztrák pártnak kellett volna elkeresztelni, mert a politika és az erkölcs egész vonalán csak a szolgaságot, a meghunyászkodást és saját hatalmi önérdékét védte az osztrák politika szájaize szerint. Bűnlajstroma, mellyel az igaz szabadelvűséget rab-bal taposta, következő: Harmincz éves uralkodója alatt a több mint félszázados választói jogot soha sem igyekezett kiterjeszteni, hanem inkább még szűkebb körre szorítani és tette azt önző szándékból és hatalmanak biztosítása végett, mert a pár százezer választót könnyebben megvehette és megvesztegethette a bécsi pénzzel. Osztrák pénzt fordított mindenkor a választás hadjárataira, mert az osztrák császár báróságából és grófosításából eredő pénzek bécsi eredetűek és osztrák izüek, annyival inkább mert sohasem jutalmazták azokat, akik a magyar alkotmányt szívósan védelmezték. A tisztviselőket páriáknak és rabszolgáknak tekintette, akiknek kutya kötelességük volt a

mindenkori kormányt támogatni, ellenkező esetben büntetés, elhelyezés és mellőzés érte őket.

És hogy a rabszolgaságból ki ne szabaduljanak, hogy szabad akarata és elhatározásuk békoi örökösök legyenek, sem országos szövetséget nem alkothattak, sem a szabad gyülekezés jogát nem gyakorolhatták, még kevésbé élvezhették a szolgálati szabályzat áldását. A dualizmust és a partást, mely a kiegyezés sarokköve volt, teljesen elhomályosította, annak rendelkezéseit soha végre nem hajtotta. Gazdasági téren a gyarmati politikát üzte, mindig azt hazudta, hogy a közös vámterület üdvösebb, mint az önálló, ezt a bölcs felfogást még halála órájában is, márczius 29-én újból hirdette és megerősítette és a gyöngék mindenkor elhitték és most is hiszik, pedig értelmese nem más, mint annak a fonák szabálynak a megerősítése, hogy közös lónak nem turós a háta. Még nekünk az uralkodó közönsége, de már a gazdasági közönségből elég volt.

És ezzel sincsen még bűnlajstroma kimerítve. Erkölcsi téren valóságos rombolást vitt véghez. Az összeférhetenségi vita alkalmával Tisza István egy maga védte a rothadt rendszert, mert személyes hiveinek szerette volna továbbra is megmenteni, az ötven-hatvan ezres több rendbeli igazgatósági állásokat és a konczot és a sápot továbbra is osztogatni és az ország vagyonában daskálni, a tülekedőket és a kapaszkodókat az ugorkafára fölsegíteni és a lelkiismeret hangját magas kitüntetéssel és soronkívüli előléptetéssel elhallgattatni, szóval az egész országból közkereseti társaságot csinálni.

A választók zömét így lekötötte az önérdék bilincsével, az önzetlen nép nagy rétegeit kizárta az alkotmány sáncaiból s ha uralmon marad, akkor még ötven év múlva sem terjeszti ki a választói jogot, mert őt nem az önérdék és az uralmi vágy, hanem az ország érdeke vezette, szemelőtt nem az elnyomás és szolgaság, hanem az igaz szabadelvűség lebegett. Valóságos középkori hűbéri hagyományokat ápolt, tudta, hogy a zsarnokság leghűségesebb oszlopa az újdonsült nemesség, derűre-borura osztogatta a bárói és grófi metóságokat, még pedig jó pénzért s az így összeharácolt pénzt a nép erkölcsének megmetyélezésére fordította.

És ezt a romlott rendszert az a pár százezer uri választó, melynek nagyobb fele soron kívül előlépni óhajtó tisztviselőből állott, még továbbra is megvédte és támogatta volna, ha Tisza István éretlen és erőszakos kézzel nem igyekszik ledönteni az alkotmány utolsó erős bástyáját. Az ókori zsarnokok ismert politikáját folytatta, a hiu és nagyravágyó léhák számát szaporítani, azokat magas hivatalokba juttatni s pénzzel

és ranggal elhalmozni. Soha senki sem jutalmazta bővebben önzetlen barátait és támogatóit, mint a Tisza familia. Jól tudta, hogy ha az összeférhetetlenség pallosa lesújt, akkor a házi politika egyik legszilárdabb sarokköve porrá török.

És hogy a bűnlajstrom teljes legyen, megemlítem, hogy a választó kerületek mostani keretét a világért sem bolygatta és nem is hagyta rendeztetni, mert jól esett hazafias lelkének, hogy a magyar alföld és a magyar megyék 30-40 ezer lélekből álló községei továbbra is csak egy választó kerületet alkossanak, a határszéli és nemzetiségi községek pedig, a melyek csak egy pár száz lélekből állanak, szintén egy követet választsszanak. A Tisza familiát a szabadelvű párttal együtt már évtizedeken keresztül csak ez a nemzetiségi politika mentette meg.

Tisza István bizott a magyar nemzet politikai éretlenségében, meg az új bárók összeharácolt pénzének mindenható erejében, mert különben nem merete volna vakmerő herosztratoszi tettét a nép itéletére bízni. Ha nem oly nyersen s nem oly szertelen erőszakkal kezeli politikai hatalmát, hanem oly furfanggal és csalafintassággal, mint Kálmán, az az apja, akkor a magyar nemzet nagyobb dicsőségére a végtelen időkhig uralkodott volna a szabadelvűpárt, melynek pályafutása elejétől fogva mindig következetes volt, mert születése és megkeresztelése elvtagadásból állott és kimúlása folyó évi márczius 29-én az elvtagadásból s az öröklés törvényének megfelelő terheltségből eredő ama határozatból állott, hogy nem az alkotmány, hanem a császár akarata dönt és a vezényszóhoz a nemzetnek semmi köze!

Országgyűlés.

Budapest, április 5.

Ma is tele voltak már a folyosók tíz óra felé. Tisza István ma még a hiveivel sem konferált: komor tekintettel méregette az egyik sarokból az előtte zsi bongó életet. Persze, a helyzetről volt szó és most már ismét nem ijesztgetett az elnapolás veszedelme. Hogy mi történik, az elé halálos nyugalommal néz az ellenzék.

— Még ha Lobkovitz jönne is, akkor sem engedhet az ellenzék! — beszélte indulatosan Thaly Kálmán. A jussunkból nem adunk oda többet, ugyanis eleget elszorítottak tőlünk.

Hieronymi ma is az ellenzéki folyosót járja: hátha neki jobban sikerül a kapacztálás, mint a királynak?

Gőzmosóda

fehérneműekre

Debreczen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő kocsi.

Lukács László, akiről úgy volt a hír, hogy ma délelőtt megy kihallgatásra a királyhoz, szintén itt van s kárörömmel nézegeti a baloldalt,

— Azért sem leszek miniszterelnök! — olvashatni ki a szeméből.

A baloldalon látható módon sajnálják a rideg tartózkodását . . .

Az ülést különben fél tizenegy óra után nyitotta meg Justh Gyula elnök. A terjedelmes jegyzőkönyvet tudomásul vették, azután az elnök tette meg az előterjesztéseit. Először Beöthy Ákost parentálta el.

— Nagy mulasztást kell pótolnia — mondta — amikor Beöthy Akosnak halála felett akarja kifejezni a részvételt. Önzetlenül lángoló hazaszeretete, megalkuvást nem ismerő, acélos következetessége, tudása, talentuma odaemelte a nemzet legjobbjai közé. A képviselőház csakis magát tiszteli meg, ha Beöthy Akos emlékét jegyzőkönyvében örökíti meg.

Az indítványt elfogadták persze. A jobboldalon szemellátható módon jó hatást tett, hogy az elnök Neményi Ambrusról, aki szintén még a múlt országgyűlésen hunyt el, meleg hangon mondott bucsuszédet s indítványozta, hogy emlékét jegyzőkönyvbe iktassák. Épp így Luppa Péter halálát is elparentálta az elnök.

— A november 18-ika politikai halottjait nem parentálja el? — kérdezte Endrey Gyula.

Gróf Andrássy Tivadar hat havi szabadságot kért. Megadták neki.

Ezután az elnök a Kuriához ujabban érkezett petíciókról referált. Bemutatta a haditengerészet vezetésének meghívóját az Erzherzog Ferdinand Max csatahajó vizrebocsátására.

— Milyen nyelven jött az a meghívó? — kérdezték a baloldalon.

— Természetesen magyar nyelven, mert más nyelven nem is fogadnám el! — válaszolta keményen Jus. h Gyula. Persze, megéjeneztek.

Elmondta az elnök, hogy 1695 kérvényt nem intéztek el a múlt országgyűlésen.

— Kívánják a jegyzék felolvasását? — kérdezte.

Ijedten tiltakoztak ellene. Justh Gyula aztán azokról a kérvényekről számolt be, melyek az új országgyűléshez érkeztek. Ezek közül vagy negyven adóleengedést kért, csomó törvényhatóság a katonaságot a tüzoltás céljára való átengedését kérte, néhány a kormány ellen bizalmatlanságot fejez ki, követelik a köztisztviselők szolgálati pragmatikáját, márczius 15-ikének nemzeti ünnepe deklarálását. A kérvényeket kiadják majd az annak idején megválasztandó kérvényi bizottságnak.

Ma délelőtt megalakult a második bíráló-bizottság, melynek elnöke gróf Batthyány Tivadar és a kilencedik bizottság, melynek elnöke Szederkényi Nándor lett. Így csak a hatodik bizottság nem alakult még meg. Az elnök figyelmeztette ennek a bizottságnak a tagjait, hogyha a holnapi ülésig sem alakulnak meg, a 49 iki szakasz alkalmazását kéri majd a Háztól. Ezután

Eötvös Károly tett esküt mint az összeférhetlenségi bizottság tagja.

Következett a napirend második része: az indítványkönyv felolvasása. Ebbe két indítványt jegyeztek be. Az elsőt Kossuth Ferencz április 4-en és így hangzik:

Az a cselekmény és kijelentés, mely-

lyél az 1901—1905. évi országgyűlés képviselőházának 1904. évi november 18-iki esti ülésében az elnök által az ugynevezett Dániel Gábor féle határozati javaslat elfogadottnak nyilvánított, semmisnek és jogérvénytelennek mondassék ki, minthogy az a cselekmény és kijelentés a házszabályokat s a törvényes tanácskozási rendet súlyosan megsértette. Ugyanazért e cselekmény és kijelentés nyoma a jegyzőkönyvből és naplóból kitöröltessék.

A másik indítványt szintén Kossuth Ferencz jegyezte be s a királyhoz intézendő felirat szövegezésére 21 tagú bizottság kiküldését kéri. (Helyeslés.) Az elnök azt indítványozta, hogy mindkét indítvány indokolására a holnapi ülést tűzzék ki.

Az ülés ezzel be is záródott.

Politikai híreink.

— Budapest, április 5. —

Képviselő- és főrendiház egymás ellen.

Igen megbízható forrásból jelentik: E hét végén ki lesz nevezve az ügyvezető miniszterium. Amelyben a régi kabinet egyetlen tagja se vesz rész és amely a miniszteriumok adminisztratív hivatalnokaiból fog alakulni. A kinevezést arra alapítják, hogy a Ház érdemleges határozatot nem hozhat, mert magával szemben fogja találni a főrendiházat, amelynek túlnyomó többsége 67-es és nem fog hozzájárulni a ház határozataihoz. Lehetséges az is, hogy már a holnapi ülésen az új miniszterium bemutatkozik.

Kossuth kibontakozási tervei.

Időszerűnek tartjuk, hogy a mende mondáknak véget vessünk. Kossuth diskrét ember és ma reggel kiadott saját nyilatkozatában csak azt jelzi, hogy mit nem fogadott ő el, de szerényen elhallgatja, hogy mit fogadott volna el. Hiteles értesülés alapján megállapítjuk a következő tényeket:

Mikor Szögyény-Marich László itt járt és igyekezett a korona és a szövetséges ellenzék között közvetíteni, természetesen elsősorban Kossuth Ferenczrel érintkezett és értekezett. Akkor történt, hogy Kossuth Ferencz oly kibontakozási tervet készített, melyről remélhetette, hogy a korona elfogadja és amely minden elv- és jogfeladás nélkül lehetővé tette volna nemcsak a szövetséges ellenzék, de egyenesen a függetlenségi párt kormányzását is. Olyan volt ez a program, hogy akár maga Kossuth Ferencz vállalhatta volna a miniszterelnökséget és nem tartozott volna a lehetetlenségek közé, hogy el is vállalja, ha Lukács és Pitreich az egész dolgot el nem rontják.

Kossuth azt proponálja, hogy adjon a király Andrássynak vagy másnak megbízást kormányalakításra a szövetséges ellenzék ismert programja alapján, melyből azonban a katonai követelmények egyelőre két évre kikapcsoltnak a következő garanzialis feltételek mellett:

Ezen két éven belül

1. a katonai kormány a 450 millió hitelből egyetlen fillért sem vesz igénybe;
2. az ujonczjutalék ez alatt a két év alatt változatlan maradj;

3. ha a felség mégis előbb vagy utóbb, szóval bármikor katonai célokra újabb pénzügyi terhet akarna igénybe venni, vagy az ujonczjutalékot felemeltetni, ez csak úgy történhetik, hogy a szövetséges ellenzék programjában foglalt összes katonai követelések kielégítettnek;

4. a conretual status okvetlen megállapítandó;

5. a korona garantálja, hogy két éven belül a kormányrendszert nem változtatja;

6. a korona erre a két évre lemond a házfelosztás jogáról.

Vármegyénk és vidéke.

Állatbetegségek a vármegyében.

Az állatorvosi jelentés szerint Hajdúvármegyében a következő állatbetegségek fordultak elő: Hajduböszörményben vesztétség és rühkór. Hajduszoboszlón rühkór, Kabán rühkór, Püspökladányban takonykór és bőrféreg, Nádudvaron sertésvész, Egyeken, Sámsonban és Tiszacsegén rühkór.

Gyermek halál. Ma reggel a kir. ügyészséghez távirati jelentés érkezett Felsőjózsi közszégből. A távirat röviden csak annyit mond, hogy Molnár István 4 éves gyermek ütés következtében hirtelen meghalt. A vizsgá óbiró a helyszínre utazott, hogy a gyermek halálának relytélyes körülményeit felderítse.

Kikötött tolvaj cigány. Eredeti módon torolta meg két szalárdi legény a kóbor cigányok tolvajlását. Napokkal ezelőtt ugyanis kóbor cigányok ellopták Balogh Bálint szeredását és a bárány bőrös bundáját. Balogh Bálint és Veres Imre czimborájával utána vetette magát a tolvajoknak és másnap tényleg nyomára jutottak a kóbor cigányoknak. Bihar alatt Lakatos Imre cigány legénynél meg is találták az elloptott holmit. A két legény ezért a cigányt egy fához kikötötte és verésre verte. Csendőrorjárat ott találta a kikötött embert az ut mellett, aki töredelmesen bevallotta, hogy tolvajlás miatt kötötték ki a szalárdi legények.

Titokzatos büntett. Vértes községben az elmúlt éjjel titokzatos bűntényt követtek el. A bűnténynek egy Finye Dániel nevű 16 éves fiatal ember az áldozata, a kit a hajnali órákban átlőtt mellel, holtan találtak meg a község lakói. Nagy Géza dr. kir. ügyész a jelentés vétele után nyomban intézkedett, hogy a rejtélyes bűntényben, amelynek eddig egyetlen részlete sem ismeretes, a nagylétai csendőrorás a legszigorubb nyomozást indította mng, a helyszíni vizsgálat megtartására pedig a nagyváradi vizsgálobíroságot hívta föl.

Mi az ujság?

Kőkorszaki lelet. Szatmárról írják: Krasznabettek szatmármegyei községben leletre bukkantak. Fugsi István odavaló birtokos szőlőjében ásott, miközben több darab andeszt vésőt, baltát talált. Tovább ásva, néhány darab teljesen op. vastag cserépedény is került felszínre. A leletről

Glück Ede jó czipőinek

hire messze elterjed. Szerencsés csak az lehet aki nála czipőt és kalapot vesz. Piacz- és Kossuth-u sarkán, Kistemplomnal szemben.

Fügel értesítette a megyei alispánt, aki azonnal 50 koronát küldött ki, hogy az ásatást folytassák. A talált dolgokat a Nemzeti Muzeumba küldték.

Oroszországi zsidó- és idegen üldözések. Egy Oroszországban járt magyar mérnök, Cserépy Arzén, rémes dolgokat ír azokról a hallatlan igazságokról, amelylyel a parasztokat és a csöcseléket, a zsidók, a lengyelek és az örmények ellen izgatják. Nagy vérfürdők készülnek megint Oroszországban, amelyek felülmulják majd Kisenevet és a bakui meg a homeli rémes éjszakákat. A kormány tud erről a mozgalomról, amely főleg az idegenek és a zsidók ellen irányul, de semmit sem tesz ellene, sőt még támogatja. Már most meglehet jövedölni, hogy husvétkor, „Krisztusz voszkresz!” kiáltással ezer meg ezer családot fog kiirtani az elbutított csöcselék. Odesszában a délvidéken ezrével terjesztik a röpiratokat, amelyeknek tartalma a zsidók, a lengyelek, a gruziaiak s a tatárok ellen irányuló izgatás. A szöveg majdnem mindenütt egyenlő.

— Irtsuk ki a zsidókat és az idegeneket, akik a czár atyus és a fenséges kormány ellen törnek ez a jelszó, a mely most az elbutító csöcselék fanáziáját izgatja.

— Le a zsidókkal és az idegekkel!

— Le az összeesküvőkkel!

— Éljen a czár atyuskánk!

Tehát fel fog támadni újra, „féhér rém” amely már annyiszor kellett borzalmat Dél-Oroszországban és a tanár városokban. Odesszában most sok demagógot látni, akik a kisenevi forrongás alatt a felbujtók szerepét játszották. A zsidók és a felvilágosodottabb keresztények hiába fordulnak segítségért a hatóságokhoz, mert annak semmi kedve nincs arra, hogy a csöcselék fenyegető mozgalmát megakadályozza, miután a passzivitást Pétervárról rendelték el.

Városi közigazgatásunk.

Közrendészet a múlt hónapban. A város területén letartóztattak 224 egyént. Rendőrileg büntettek 220, az ügyészségnek átadtak 4 egyént. A rendőrhatalóság 40 egyéneknek adott engedélyt 420 koronáért.

Közigazgatási bizottsági ülés. A város közigazgatási bizottsága szerdán d. u. 3 órától 5 óráig ülést tartott.

Katonai létszám. A város helyőrségének létszáma a következő: közös hadseregbeli 2124 ember 597 ló, honvédségi 754 ember és 253 ló. A salétrom-tanyán elhelyeztek 150 embert és lovat, a nyulas tanyában 650 póttartalékost.

Az adó. Debreczen közönsége a múlt hónapban fizetett egyenes állami adóban 26.092, hadmentességi díjban

345, bélyegjövedékben 122.786, jogi illetékben 18.051, díjjövedékben 1.526, dohányjövedékben 122.286, fogyasztási és italadóban 25.000 koronát. A miniszter 23, a pénzügyigazgató 11 esetben adott halasztást.

Népesedés. A múlt hónap folyamán született 207 gyermek, elhalt 195 egyén. A szaporulat 12. Házasságra lépett: ev. ref. 32, r. kath. 2, g. kath. 2, zsidó 7 és vegyes vallású 12 pár.

Óriás kincslelet.

[Hét üst arany és ezüstpénz.]

Büttös, abaujmegeyi község népét lázas izgatottságba hozta pár nap előtt a hír, hogy a határban egy pásztorgyerek kincseket érő régi arany és ezüst pénzekre bukkant.

A hír valóságnak bizonyult és minden épkézláb ember azonnal oda szaladt a mezőre, a hol a kincseket találták. Egy Szalai Béla nevű kisbirtokosnak földje ez, amelyen sertéseket legeltetett egy 14—15 éves fiú és unalomból a földet turkálni kezdte botjával. E közben valami kemény tárgyra akadt, a mi kíváncsivá tette. Tovább ásott és csakhamar egy réz fazekat talált, amely tele volt tenyérnyi nagyságu arany pénzekkel.

Azonnal elkürtölte a dolgot; az emberek eszük nélkül rohantak a kincshez és azt szét is kapkodták. De a föld gazdája sem maradt tétlen: értesítette a csendőrséget, amely csakhamar ott termett és a kincses helyet őrizet alá vette.

A csendőrök asszisztenciája mellett Szalai Béla folytatta az ásatást és talált is még három réz üstöt, a melyek tele voltak arany és ezüsttel. Másik három-négy üstnek tartalmát a falubeliek hamarosan szétkapkodták.

A talált pénzek fémértéke is nagy, régészeti értéke azonban megbecsülhetetlen. Legtöbbjén papok arczképe látható, de állítólag olyan is van a pénzek közt, a melyeken Szent István király arczképe van.

Hír szerint a kincses hely még nincsen teljesen felkutatva és valószínű, hogy rendszeres ásatással még sok értékes régi pénz fog onnan előkerülni.

A törvény értelmében a talált kincsnek egy harmada a pásztorfiú, egy harmada az államkincstár és egy harmada a föld tulajdonosát, Szalai Bélát illeti meg.

Egyházak és iskolák.

Elmaradt Protestáns Estély. Az öreg főiskola Hittanszaki Önképző Társulata a debreczeni református társadalom nagy érdeklődésével, fényes

anyagi és erkölcsi sikerek mellett rendezte a protestáns estélyeit. Az ezen idénybeli utolsó protestáns estélyt április 6 dikára hirdették meg és a közönség körében, mint az eddigiek iránt, úgy ez iránt is nagy volt az érdeklődés és mégis most — meglepetéssel — arról értesülünk, hogy az utolsó protestáns estély elmarad. A kiszivárgó hírek szerint a vaskalaposság kifogásolta, miszerint a theologus ifjak az Arany Bika dísztermében (esetleg táncszal egybekötve!) tartásuk meg a protestáns estélyt és így az — elmaradt. Ó, szentséges vaskalap, mikor világosodik ki már valahára a te országod!

Az Önképző Társulat rövid értesítését közöljük:

Az utolsó Protestáns-Estély elmarad.

Debreczen, 1905. április 6.

A Hittanszaki Önképző Társulat.

A debreczeni kerületi tanári kör f. hó 8-án, szombaton d. u. 4 órakor a kollegium kistanácstermében gyűlést tart. A gyűlés tárgya: Folyó ügyek és dr. Barcsa János feolvasása: A nyelvtanítás és nyelvtan használata kapcsolatban.

UJDONSÁGOK.

Régészeti ásatások a Hortobágyon.

— Az eredmény. —

A régészeti ásatások idején sorozatán egy részét tegnap délután befejezték. Az ásatások az ohattelekházi halomnál kezdődtek, amely egy széles dombhát északi részén emelkedik. Ez igen magas halomban az ásatás vezetői a váradi regesstrum által 1220 ban említett ohati apátság maradványai után kutatnak. Csakugyan rábukkantak egy körülbelül 10 méter széles s kétszer akkora hosszú épület falainak helyére, amelyeket már csak téglák és mészhabares törmelékek jeleztek. Ez igen régi, valószínűleg románkori templom falainak valamikor még a tégláit is kiszedték, más építkezésre használták fel s a fundamentumok helyét az említett törmelékkel töltötték meg. A korábbi templom keleti végén, ott hol a szentély állhatott, a XIII. század végén, vagy talán később kisebbszerű csucsives kápolnát épített a vallásos buzgóság. E kápolnának legalsó falai ma is megvannak. Még az oltár helye is kivehető. Muzeumba való számottevő tárgy igen kevés került elő, miután e halom kincskeresők és mások vandálmódra már többször feldúlták. A halom belseje tele van emberi csontokkal. A régebbi templom belsejében termésköböl és téglából rakott kettős koporsóra is találtak. De már ezek is kivoltak fosztva. Mindössze egy művészi és állati figurákkal

Mindenki tegyen próbát!

Kevés költség által csakis **Gerő E.** árúházában lehet a legdivatosabban és legolcsóbban férfi-, fiú- és gyermek ruhát bevásárolni.

DEBRECZEN, Piacz-utca 47. szám. (Dréher sörcsarnok mellett.)

diszített érclemezü bőröv darabja fe-
kült benne.

Debreczen város régi multjára nézve mégis értékes az amit e mester-
séges halom méhéből feltártak, noha azt
a vitás kérdést, csakugyan e helyen
állott-e az ohati apátság, aligha
vitte közelebb a megoldáshoz. Kár
volt hogy költség kiemelésből a hal-
mot nem lehetett alaposabban át-
kutatni; és hogy az ásatást a halom
alatt elterülő nagy dombhátra sem
lehetett kiterjeszteni, részint az ott
lévő majorsági épületek, részint a
szőlő, gyümölcskertek és luczernás
miatt. Már pedig hogy ez a terület
nemcsak az Árpádok korában, de
már a vas, bronz és kőkorszakban
is lakóhelyet volt az embernek, azt a
véletlen felszínre került régi pénzek
kívül az agyag edények és bronz házi
eszközök, fegyverek igazolják. Agyag-
edény darabokat a felásott halomban
is eleget találtak.

Az ohattelek házi ásatás csak
két napig tartott. Az ásatást a horto-
bágyi Bivalyhalomnál folytatták, a
melyet e célra első sorban jelölt ki
a muzeumok és könyvtárak országos
felügyelősége. A Hortobágy folyó köze-
lében magánosan emelkedő halom
ugyancsak hordott nagyobbára szikes
fekete földből áll. Mint régi temet-
kező hely úgy a halom, mint közvet-
len környéke tele van emberi cson-
tokkal. Sok csontváz fakoporsóban
fekszik; sőt téglából rakott hat ko-
porsó is előkerült. Azonban, noha a
bennök talált csontvázak egészen ép,
sértetlen állapotban voltak, egyik mel-
lett sincs semmi emléktárgy.

De nevezetes sikere az itteni
ásatásnak az, hogy egy 14 méter
hosszu 6.32 méter széles templom
alapjai kerültek felszínre. Ez alapokat
nagyobbára döngölt sárga agyagból
rakták, néhol mésztej rétegek válta-
koznak agyagrétegekkel.

Másutt alaktalan termésköböl és
kitünő malterrel forrasztott téglából
rakták az alapot. A templom beosz-
tása csaknem tökéletesen megfelel a
bizanci stílus ó-keresztény templomok
beosztásának. Mindkét halmon talált
épületek idomáról pontos felmérések
és rajzok készülnek.

A Bivaly halom méhében negyed-
fél méter mélyen gypszin talajban
nehány lófog és agyag edény töredé-
kek feküdtek elszórtan, a mi azt mu-
tatja, hogy az őskor embere tanyá-
zott e helyen. Végül megemlítjük még,
hogy két értékes kőkorszakbeli őrlő
vagy köszörű követ hoznak haza az
ásatás vezetői. Rövid idő múlva kez-
dik meg a halapi sirmező feltárását.

Adományok a Debreczeni Székely Társaságnak.

[Nyilvános elszámolás.]

Köztudomásu nevezett társaságnak azon
hazafias és nemzeti szempontból is fontos
actiója hogy szegény székely családok gyer-
mekeit, apátlan anyátlan legkevesebb V—VI
elemi iskolát végzett ép, erőteljes fiukat he-
lyez el itteni jónévű iparosoknál, a kikből
idővel derék mesterek válhatnak, de a kikre
máskülömben otthon a koldusbot, fdegenben
az elzűllés várt volna.

Eddigél Debreczenbe a Székelyföldről
nem kevesebb mint 58 székely fiu érkezett,
kik közül 40 teljesen bevált, 3 másvárosba,
15 pedig különböző okoknál fogva haza
küldetett. A mult év vége felé pedig ugyan-
csak a debreczeni Székely Társaság közben
járásával Karczagra küldetett 20 székely fiu,
közelebről pedig Nyiregyházára érkezik egy
csapat.

De hát a Debreczeni Székely Társa-
ságnak eme tevékenysége nagy anyagi ál-
dozattal is jár, mert a székely inasfiuk legna-
gyobb részét ruházni is kell, a mely anyagi
áldozat méssze fölülmulja a szerény tagsági
díjakból befolyó bevételeit. Hogy azonban
megkezdett czélszerűnek és áldásosnak bi-
zonyult és egyre nagyobb körre terjedő
székelymentő munkáját ne legyen kénytelen
félbeszakítani avagy jelentékenyen korlátozni
más eszközökhöz is folyamodik. Nevezete-
sen: derék uri emberek viseltes cipővel,
ruhával, különösebb alkalmakkor csekély
pénzbeli segéllyel támogatják a társaságot
nemes munkájában. Pénzintézeteink közül
pedig néhányan az üzletév lezárása alkalmá-
val évi üzleti és jótékony célra szánt
eredményükből az idén is adományokkal
örvendeztettek meg a jó uton haladó Székely
Társaságot és pedig:

A Debreczeni Első Takarékpénztár	50
Takarék és Hitelintézet	20
Polgáritakarék és Segélyszövetkezet	10
Hajdumegyei Népbank	5

koronát küdtek, mely nemes adományukért
az ismeretlenség homályában maradni ki-
vánókkal egyetemben fogadják legforróbb
köszönetünket.

Debreczen, 1905. április 1-én.

Székely Ferenc
ügyv. alelnök.

Harmath Gergely
titkár.

— **A Szerkesztőség**. Lapunk
felelős szerkesztője, Hajdunánásról haza-
érkezvén, átvette a lap szerkesztését. —
Rostkoviiz Arthur segédszerkesztő Szegedre
utazott.

— **Verekedő urak**. Egyszerre két
nagyobb városból is kapunk hirt, hogy
előkelő uri emberek megfélekedve
tettelegességre vetemedtek. Az egyik
eset Egerben történt, ahol Tergina
Gyula királyi tanfelügyelő inzultálta
Révi Károly kir. alügyészt. Az eset
előzménye az, hogy Révi, aki már-
már jegyese volt Tergina leányának,
ezt megsértette. A leány a dolgot el-
mondta atyjának, aki Révihez sietett
s követelte a bizonyos, a leánya előtt
említett, levelek felmutatását. Révi a
felháborodott apának csak annyit
mondott mosolyogva, hogy nincsenek
levelei. A tanfelügyelő erre botjával
adta értésére az alügyésznek, hogy

ilyen tréfát nem üznek senki ember
leányával. A városban mozgalom indult,
hogy az igazságügyi minisztertől az
alügyész áthelyezését kérjék. A másik
eset Szarvason történt. ahol két fiatal
földbirtokos és egy ügyvéd verekedtek
össze, Schreiber szarvasi földbirtokos
megbizta Glasner Adolf dr. odavaló
ügyvédet, hogy egy nagyobb birtoká-
adja el. Az ügyvéd el is adta a bir-
tokot, de amikor elszámolt, a vétel-
árból költségein felül visszatartott
ötszáz koronát provizió czimen, amiért
aztán Schreiber pert indított s a pert.
miután megesküdt, hogy az ötszáz
korona provizió nem volt kikötve,
meg is nyerte. E miatt az ügyvéd
nyilvános helyen azt híresztelte, hogy
Schreiber vagyoniilag tönkrement. Ez
eljutott Schreiber fiainak, László és
Sándor fiatal földbirtokosok füleihez,
akik aztán vasárnap este az utcán
bottal támadtak Glasner ügyvédre. Az
ügyvéd előbb pusztakézzel védekezett,
majd kirántotta zsebkését és azzal
Schreiber Lászlót oldalba szurta. A
fiatal földbirtokos súlyosan megsebe-
sült. Az eset nagy megbotrározást
keltett.

— **Katonai beszállásolások meg-
váltása**. Felhivatnak mindazon háztulajdo-
nosok, akik házaikat folyó 1905. évi május
hó 1-től 1906-ik évi május hó 1-ig terjedő
egy évre a katonai tartás kötelezettsége alól
megváltani óhajtják, hogy ez iránti kérel-
müket szóvel vagy írásban május hó 1-ig a
katonai és illetőségi ügyosztálynál (városháza
I. emelet, 19 számú ajtó), délelőtt 9-től 12
óraig, délután 3-tól 5-óráig annyival is in-
kább bejelentsek, mert a későbbi jelentkezések
figyelembe vétetni nem fognak. Debreczen,
1905. évi április hó. A városi tanács.

— **A mai felolvasó est**, melyről
tegnapi számunkban bővebben megemlékez-
tünk, ma délután 5 órakor tartatik meg a
Bika szálloda dísztermében s oly fényes si-
kerűnek ígérkezik, aminő volt a híres Mun-
kácsy-féle felolvasó est. Ezen felolvasó esté-
re péholyjegyek már egyáltalában nem, ülőhe-
lyek is csupán korlátozott mennyiségben álla-
nak rendelkezésre. Ezen felette érdekes s
igen látogatottnak ígérkező utolsó felolvasó
estét ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.
Ha valamely kulturális tényező megérdemli
a pártolást, úgy ezek a felolvasások bizo-
nyára első sorban érdemlik azt ki. Ülőhely
kapható még Mihalovits Jenő gyógyszerár-
ban s este a pénztárnál.

— **Hazafi Veray János beteg**.
Van-e ember az országban, aki a vándor
öreg versfaragót Hazafi Veray Jánost ne
ismerné? Eljutott ő már évtizedes kóborlásai
alatt az ország minden zugába. Legutóbb a
választások alatt végezte országjárását s di-
csérte nótáiban, vagy ha kellett, a sárga föl-
dig rántotta a jelölt urakat. Ez a körut
azonban a „népköltő“ megbetegedésével vég-
ződött. amennyiben súlyos tüdőbajt kapott.
Miután az öreg otthon nem ápolathatta
magát, bement a Rókus kórházba, ahol a
49-ik számú kórterembe helyezték el. Ugy
látszik, ott sem tud nyugodni, mert kijelen-
tette orvosának, hogy nem marad a kórház-
ban s kérte, bocsássák ismét bába. Ha jobban
lész, kiengedik.

Két nagy csődtömeget

vettünk minek folytán a következő árakban árulunk: **Feulard Saten** 1
mtr 10 kr. **Egész széles kefezsínór** 8 1/2 kr. **Moiré Impress** 15 kr. **csikos**
finom derékbélés 23 kr. **Atlasz Saten** 23 kr. **120 széles divatszövet** 26 kr.
Nagyon jó delain reclam ár 22 kr. **Minden cikk féláron** — **Minden**
vevő egészen ingyen életnagyságu fényképet kap. **Wallerstein**
Fülöp fiai Piacz-utca kistemplommal szemben.

— **A siketnéma gyámolító egyesület** közgyűlése elé terjesztett jelentést mi is megkaptuk. Az érdekes és áldásos működésből kiemeljük a következőket: Új első osztályt nyitott s abba 15 siketnéma növendéket vett fel, miáltal az intézet összes növendékeinek száma 38-ra emelkedett. Megindította az akciókat arra nézve, hogy az intézetnek minél hamarabb saját hajléka legyen. Nagyobb összegű alapítványt tettek: I. Ferencz József királyunk, a kinek legkegyesebb elhatározása öt éven át, évenként 200—200 koronát juttatott és juttat intézetünknek. Továbbá Reichmann Armin izr. hitközségi elnök, a ki 1000 koronás alapítványt létesített és a debreczeni kölcsönös segélyező egyesület, mely 500 koronás, 5 éven át lefizetendő alapítványt szavazott meg. Ugyancsak Pósa Lajos országosan ismert költőnk és felesége Andrássy Lidia urasszony a múlt év szeptemberében a debreczeni gyerekeknek mesemondást rendezve, a begyűlt tiszta jövedelemnek felét 875 korona 04 fillért az intézetnek adományozták. A növendékek tanulási előmenetele teljesen kielégítő. Az első iskolai év eredménye a vallás és közoktatásügyi miniszter egyik múlt évi rendelkezésével a siketnémák 15 hazai intézményének érdekeltségi körét megállapította s az intézetet Hajdu-, Szabolcs-, Szatmár- és Szilágyvármegyék és Debreczen s Szatmár-Németi szab. kir. városok területére utalta, hogy innen vegye fel növendékeit s kiváltképpen e terület vegye igénybe a segélygyűjtésnél. E rendelkezésnek üdvös határa csak a jövőben fog megnyilatkozni, amikor említett törvényhatóságok kellően mérlegelvé, hogy siketnémák a debreczeni intézetünkre vannak utalva, bizonyára nem késnek erkölcsi és anyagi támogatásukkal intézetünk felvirágzásához hozzájárulni.

— **Uriasszony öngyilkossági kísérlete.** A D—n lap társunk ujságoja szerdai keltezéssel: Ma a déli órákban egy fiatal előkelő uriasszony, ki másfél év óta legboldogabb házasságban él öngyilkossági kísérletet követett el. A szép asszonynál történt elkövetése előtt egy barátnője járt, akinek azonban mit sem árult el. Alig, hogy a barátnő eltávozott, az asszonyka morfiummal megmérgezte magát. A szobalány vette észre az öngyilkosságot, kinek segélykiáltásaira a házbeli nagynehezen orvosra találtak, ki az első segélyben részvételével az uriasszonyt. Állapota súlyos ugyan, de nem életveszélyes. Öngyilkossági kísérletének oka: házi perpatvar.

— **Meghaltak.** Kis István ev. ref. 59 éves, Madai Erzsébet ev. ref. 5 éves, öz. Kovacs Andrásné szül. Szathmári Erzsébet av. ref. 69 éves, Groszman Erzsébet izr. 1 hónapos.

— **A nemes megye és az automobil.** Egy tiszántúli megye egyik szolgabírája, a kinek a járása nagyobb területű, mint Monaco fejedelemség, a megyei gyűlésen egy automobil megszavazását szerette volna keresztülvinni, hogy aztán ezen tehesse meg hivatalos kirándulásait. Az automobilra huszonötezer korona lett volna megszavazandó, a javaslat azonban nagy ellenzékre talált. Egyik nagyhangú ellenzéki ekként szónokolt az automobil ellen:

— Ilyen kocsit csak gazdag ember vesz magának, hogy henczeget-

sen vele. Ha a szolgabíró ur ilyen masinán fogja bejárni a kerületet, az emberek örömmel fogják látni. Később azonban csak annyit fognak tudni, hogy a szolgabíró ur a portelhető közepén ül s a benzimbűz őtől származik.

Egy másik szónok meg így szólt: — Ha a gondviselés másként nem szabadít meg a szolgabíró urtól, annak a veszélynek tesszük ki, hogy az automobil útján majd végkép megszabadulunk tőle.

A többség azonban mégis megszavazta az automobil.

— **Az olló, mint harcozi fegyver.** A sokféleképpen megénekelte ollót, mint harcozi fegyvert használta az egyik debreczeni szabómester. Reich Adolf (Széchényi utca 8. szám.) azért jelentette fel R. József szabót, mert az ollójával úgy megütötte, hogy nyolcz napon belül gyógyul meg.

— **A debreczeni ref. főgymnázium zeneköre** április hó 12 ik napján, szerdán délután 5 órakor a főiskola dísztermében hangversenyezik műsor: 1. Turista induló. Sz. Nagy Józseftől. Előadja: a főgymn. vegyeskar. 2. Elnöki megnyitó. Mondja: Tatay Zoltán főgymnáziumi VIII. o. t., a Zenekör elnöke. 3. Bégi magyar nóták, Lavottától. Előadja: a főgymn. zenekar. 4. „Mi a haza?” Abrányi Emiltől. Melodráma. Irta: dr. Horváth Ákos. Szavalja: Balta Bertalan főgymn. VIII. o. t. zongora és énekkar kísérettel. 5. a) „Tied vagyok, tied hazám.” Sz. Nagy Józseftől, b) „Egész uton hazafelé” (Petőfi) Báthory Lajostól. Előadja: a főgymn. vegyeskar. 6. Egyveleg Erkel Ferencz „Hunyadi László” cz. dalművéből. Előadja: a főgymn. zenekar. 7. Vigaszavalt. Előadja: Verzar Jenő főgymn. VIII. o. t. 8. Sirva vigadó nóták. Hots Jánostól. Előadja: a főgymn. zenekar. 9. Magyar népdalok. Előadja: a főgymn. vegyeskar. 10. Rákóczi induló. Előadja: főgymn. zenekar.

— **Betegforgalom a kórházban.** A városi közkórházban volt márczius elején 371, felvétetett márcziusban 420, elbocsátott 400, meghalt 24, maradt április hóra 367 beteg. A közegészségügyi állapot a múlt hónapban javult. Az influenza elvesztette járványos jellegét, vörheny, kanyaró, ronszó toroklobban 4 gyermek halt el csupán.

— **Az ipartestület előljárósága** az este ülést tartott, melyen az új elnök Zelinger Ede elnököt. A tanonczveikek kitöltött tanonczok felszabadítása során Szendrői Sándor és Szabó István tanonczokat előmenetelükért arany éremmel és díszoklevéllel tüntették ki. Nagyobb vitát keltettek az elnöknek a testületi hivatalos helyiségek átalakítására vonatkozólag tett intézkedései, végül is a rendelkezésekben megnyugodtak. A közgyűlési jegyzőkönyv felolvasásánál sokan felszóltak az ellen, hogy a szakosztályok jelölési nem tartattak be az előljárósági tagok választásánál, holott ezt a közgyűlés azért is tartozna betartani, mert amint a közgyűlési jegyzőkönyvre hozott igazgatósági határozati utasítása szól, csakis a szakosztályok tudják elbírálni, ki való előljárósági tagnak. Az elnök kérésére az előljáróság a testület vagyoni állapota m gálaitása végett utasítja a számvizsgálókat és a kiküldött két tagot a pénzügyi dolgok és a vagyonteltár átvizsgálásával. Alelnökök lettek K. Tóth Sámuel és Dávidházy Kálmán. Körössy

Kálmán lemondott, mit tudomásul vettek. Új ügyészt nem választanak, mivel a jegyző, dr. Tóth Kálmán jogászmber. Az ülést pénteken folytatják.

— **Felülfizetések** a Kossuth-dalkör 1905. április 2 án tartott dalestélyén: Szele György 5 korona, dr. Bacsó Lajos 5 kor., Ungvári Imre 5 kor., Kereszturi Imre 4 kor., Kertész János 3 kor., Pásztor Sándor 2 kor., Koszteczy Bertalan 2 kor., ifj. Szőke József 2 kor., Szőke Dániel 2 kor., Szabó András 2 kor., Szabó József 2 kor., Kovács József, Nagy Lajos, Szűcs Juliska, Jóna István, Zarkai Dániel 1—1 korona, összesen 39 korona. A dalkör nevében köszönettel nyugtázza Kalmár Ignác pénztáros.

— **Külvárosi csendélet.** A csendőrségi jelentés szerint K. István és János csapókeri lakosokban az italtól olyan nagy volt a virtus, hogy Dudás József újföld tanyai lakost is megtámadták, a ki három disznót hajtott a Vilmos huszárkaszárnya tájékán. Miután a gazdát leverték, a disznókat megelhajtották, majd mint kóbor jószágokat, a csapókeri elsőjárás kertgazdájához tergették. A külvárosi csendélet bonyodalmaival a vizsgálat tisztázni fogja.

— **Kolduló örmény papok** czímen megjelent hírnöknek helyreigazításul közöljük, hogy az örményeknek a koldulásra nem volt belügyminiszteri engedélyök. A főkapitány ezért is utasította őket.

— **Ismeretlen tolvajok.** A rendőrség bűnügyi osztályához két részről is érkezett feljelentés ismeretlen tolvajok ellen. A Kazinczi-utca 8-ik szám alatt lakó özvegy Tepler Zoltánné bejelentette, hogy a nyitott ablakon át 1 darab 16 korona értékű plüst lopott ki ismeretlen tolvaj. — A Burgundia utca 20 szám alatt lakozó Alföldi Mihály is ismeretlen tolvajt vádol a ki 8 kor. értékű pipáját lopta el.

— **A kitiltott nő tolvajsága.** A debreczeni rendőrség érdekes fogást tett. Domokos Sámuelné diósadi születésű nőt, akit Debreczen területéről korábban kitiltottak, elfogták. Most 30 napra becsukják a tilos visszatérés miatt, azután átadják az ügyészségnek; ugyanis Domokos Samuné Schneider Johannától lopott 100 koronával Budapestről megszökött az előtte tilalom alá tett Debreczenbe, vesztére!

— **Rendőri rövid hírek.** A népszerű Kemény János vendéglősünk feljelentette Mátyás nevezetű pinczérét, a ki 12 koronával nem számolt be, mert elköltötte. — Ifjabb Kertész István birtokosnak (Bethlen-utca 49.) Szilágyi Pál nevezetű szökött cselédjét körözik. — Turchányi József kávéházi szolga részegfével az utcán garázdálkodott. bevitték a rendőrségre. — Tóth Istvánné olyan részeg volt, hogy eszméletlen állapotban szedték fel a Bethlen utcai járdáról.

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujjalussy-ház. Allandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.

x **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában nagy változás és átalakítás miatt az összes raktáron levő áruk **rendkívül lezállított áron** adatnak el. Egyes áruk, melyek teljesen kiáruultak **gyári áron** alól is.

Hölgyek!

meglesznek leve, ha a most érkezett tavaszi ujdonságainkat megátják. Ne miltóta-ssanak addig női és gyermek felöltőket vásárolni, míg felette das raktárunk és solid kiszolgálásunkról meggyőződést nem szereznek.

Tisztelettel

Darvas Testvérek
női- és gyermek felöltő áruhaza
DEBRECZEN, Fótér a Hungaria mellett

Színház.

Rákóczi fia.

Rákosi Viktor nemrég fejezte be új történelmi drámáját, melynek címe: „Rákóczi fia”. Már elkészült a darab, — beszélte a minap Rákosi — mikor egy szép napra a levél érkezett a címére:

„Tisztelt Rákosi ur! Hallom, hogy Ön „Rákóczi fia” címmel darabot ír. Miután én is dolgozom egy ilyen darabon, saját érdekében kérem, legyen szives abba hagyni a do'got, nehogy ketten egyformát írjunk. Tisztelettel:

Springer Péter.”

Az író nagyot nézett, mikor a furcsa levelet végigolvasta, de hamar visszatért a hidegvére és a következő sorokkal felelt a nyájás levélírónak:

„Tisztelt Springer ur! Én eddig valami 16 kötet és 7 szindarabot írtam, de sohase bántott az a gondolat, hogy Ön is azt találja megírni, a mit én. Legyen ön is nyugodt Springer ur. Tisztelettel:

Rákosi Viktor.

Amely válasz után végleg megakadt az irodalmi levelezés Rákosi és Springer ur között.

Aranyvirág. Olyat hallott az este a színházat zsufolásig megtöltött közönsége, mit már régen nem volt szerencséje itt Debreczenben hallani: hangot. Szamosi kisasszony szép, tömör, aranycsengésű merzs-szopránhangját. A darabnak oly bájai kerültek felszínre, melyek létezéséről fogalmunk sem volt. A második felvonásban adott betétje a közönség frenetikus tapsát hívta ki s csak azt sajnálhattuk őszintén, hogy szerepe oly kicsi volt. Ilyen alkalmaakra lehetne tán tartogatni Trobadourt, avagy más operát; így csak képzeletünket játszathatjuk azon, hogy „micsoda Azucenát láthattunk volna.

Negyvenkét évig a színpadon. Kantai Teréz, a jeles komika, 42 évig egy folytában való színészkedés után vasárnap bucsu ott el a miskolczi színpadon a színészettől. A bucsuzóján János vitéz gonosz mostoháját játszotta el 16 odszor nagy sikerrel. A közönség koszorúval, pályatársai palmaággal tüntették. A társulat nevében a nyugdíjba vonuló derék színésznőtől Balácsi Sándor bucsuzott el csinos beszéddel a színpalak mögött. Este tiszteletére a társulat, közönség és hírlapírók részvételével társasvasorát rendeztek a „Horváth szálló”-ban.

Színházi hírek. Csütörtökön kerül színre Czobor Károly 3 felvonásos operettje, „A hajduk hadnagya” Szamosi Elza vendégjátékával. A művész Sn Scheffenberg Jadviga szerepét fogja játszani és Carmen áriáját fogja betétül énekelni. — Szombaton „A páholy” című bohózat kerül színre, vasárnap délután pedig az „Aranypatkó” című vígjáték félhelyárrakkal. Hétfőn kerül először színre Ohorn Antal 5 felvonásos színműve „A szentbernáti barátok”. A színmű először a Vigszínházban került színre s nap nap mellett zsufolt házak előtt adják.

TAVIRATOK.

A szabadelvűpárt értekezlete.

Budapest, április, 5. Az este a szabadelvűpárt értekezletet tartott és ezen bevonta kalózgályájának harci vitorláit. Most este tanácskoztak és határoztak Kossuth Ferencnek a ház

elé terjesztendő ösmert két indítványa felől. Tisza István volt a vezérszónok, előterjesztette, hogy a november 30-ki eseményhez álláspontjuk köti őt és pártját, viszont, mivel a nemzet többsége ellene nyilatkozott ezen álláspontnak, azt indítványozza, hogy a beterjesztett indítvány ellen szavazzanak ugyan, de a tárgyalás során rövidesen fejtsek ki álláspontjukat.

Molecz Dani helyesebbnek tartaná a szavazástól való tartózkodást.

Vancsó Gyula a következetesség okáért is szükségesnek látja, hogy le és ellene szavazzanak az indítványnak.

Tisza István indítványát fogadták el; újabb felszólalásában kifejti, hogy a nemzet többségének véleményével szemben részökről az is elég, ha az indítvány megvalósítását nem gátolják. Végül kimondták azt is, hogy trónbeszéd nem léteben a feliratot feleslegesnek tartják és ha a ház többsége mégis elfogadná azt, akkor külön javaslatot nem nyújtanak be.

Az ellenzéki vezérbizottság ülése.

Budapest, április 5. Az ellenzék vezérlőbizottsága az este ülést tartott. Elhatározták, hogy a feliratot szerkesztő bizottságba az újpárt részéről 2, a dissidensek részéről 2 és a függetlenségi párt részéről 15 tagot választanak be. Ma csütörtökön este tartandó újabb értekezleten jelölik ki a tagokat.

A király elutazása.

Budapest, április 5. A király szíve szeretett városába, Bécsbe, délután 3 óra 32 perczkor utazott el a budapesti nyugati pályaudvarról. Több főlakáj volt jelen.

Szapora áldás.

Kecskemét, április 5. Kolompár Mihály kocsis feleségét szapora áldás érte. Az éj folyamán négy ikergyermekök született. Egészségesek.

A rablóbaka halála.

Kaposvár, április 5. A homokosi erdőben felakasztva találták Nemes József 44-ik gyalogezredbeli közbakát, aki, miután előbb a főhadnagyát kirabolta, megszökött.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Shvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése. Budapest, 1905. április 5.

Készáru csendes.	
1905. októberi buza	16.30.—16.32
1905. áprilisi buza	18.30.—18.32
májusi buza	18.24.—18.26
októberi rozs	—
1905. áprilisi rozs	14.58.—14.60
októberi zab	—
1905. áprilisi zab	—
1905. májusi tengeri	14.98.—15
juliusi	14.88.—14.90
szeptemberi	—
1905. augusztusi repce	—

Törvénykezés.

(Április 5.)

Csaló lókupeczek. Még az 1902. évi augusztus hó 10-én tartott debreczeni országos vásár alkalmával Papp György hajdudoroői lakostól 400 korona készpénzt csaltak ki Rafael János, Vincze Szilveszter

és Holló Károly jászladányi lókupeczek. A csalásért ma vonták felelősségre a furfangos lókupeczeket. A csalás büntetéseért és 20—20 korona pénzbüntetésre ítéltettek. Érdekes, hogy a veszedelmes lókupeczek tagadtak ma is, de a tanuk ellenök bizonyítottak. Mindhárman felebbezték.

Elítélt tolvaj. A törvényszék Hancsovski M. Sándort lopásokért 6 havi börtönre ítélte. Felebbezett.

REGÉNY-CSARNOK.

Rablótanya a rengetegben.

[Regény.]

87. (Orosz eredetiből.)

Miután a zsandárok is kiléptek, Vladimir behajtotta az ajtót; majd a külső reteszt is rátolta és még nagyobb biztosítékul lakatot is tett reá, a kulcsot pedig zsebébe dugta. Azután felmentek és midőn Vladimir kíséreléssel az ivószobába lépett, Katinka éppen akkor eszmélt fel es felült. Azonnal hozzálépett. Megragadta a kezét.

Katinka ébredése.

Vladimir megindult, meleg hangon susogta:

— Katinka, bocsásson meg! A mit tettem, kötelességből tettem. Nem járhattam el másként. Jól tudom, hogy micsoda fájdalmat okoztam önnek, de talán könnyebben viseli el, ha kinyilvánítom, hogy fájdalmában én is osztozom és az életemet is szívesen feláldoztam volna, csak hogy e kétségbeeséstől szabadítsam.

A lányka mintegy öntudatlanul rebegette:

— Hol van atyám?

Vladimir rövid válaszára Katinka özszeborzongott; azt mondá:

— Biztonságba helyeztük, míg majd reggel a kerületi városba szállítjuk.

— És a — másik? Katinka mintegy megrettenve tekintett az ablak felé.

— Pétert, a ház gonosz szellemét, kint az erdőben agyonlőtték a zsandárok.

Kinos szünet támadt, a mely után Katinka oly hangon susogta, hogy Vladimirnek a szívébe nyilallott minden szava.

— Miért, hogy nem hallhattam meg én is! Már olyan boldog voltam, a midőn összerogyván, minden a homályban enyészett előttem. Mit ér nekem már az élet? Szétrebont élet ez. Mert mi vagyok én? Gonosztevőnek a lánya! Tulajdon apjának az árulója.

[Folytatjuk.]

Női ruhaszövet

Blous selyem

De laine és

mosó kelme

ujdonságok

megérkeztek

Donogán és Somossy

czégnél

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Krémer Jakab

kárpitos

Simonffy-utca 27. szám.

Elvállalok mindennemű kárpitos munkát, u. m. Salon garnitúrák, diványok, madráczok, önműködő roletták készítését, függöny készítéseket valamint csipke-függönyök tisztítását.

Mindenféle javításokat jutányos árban eszközölök.

Piacz-u. 7. szám alatt

a

Lovass és Ladányi

csődtömeg áruraktárát további nagy árleszállítás mellett árusítjuk el.

Nagy mennyiségben kaphatók

Női ruha szövetek. — Blouz selymek. — Delain, zefír és mosókelmék. — Francia derékfűzők. — Csipkék, szalagok. — Kész Blousok és szoknyák. — Ágy- és asztalterítők. — Paplanok. — Pokróczok. — Vásznak stb. stb.

Donogán és Somossy

állandó főüzlete

kistemplom-bazár.

Divatos napernyők

Jó mosó széles Delainek

30 és 40 kr.

Cosmanosi mosó áruk,

120 cm. széles sima Batistok,

Női ruhavásznak, Zephirek

olcsó, szabott áron kaphatók

Szabó Lajos fiai cégnél

DEBRECZEN, Rózsater.

KILLER EDE

egyedüli gőzerőre berendezett butorgyára

Debreczenben

ahol az országban egyedül egész tömör fából, legtartósabb, legdivatosabb és legkedveltebb egyes butorok valamint egész berendezések készülnek; miről mindenki a gyárban valamint az üzletben meggyőződést szerezhet. — Ismét eladók százalék kedvezményben részesülnek.

Olvaóink figyelmébe!

B. tudomásra hozom, hogy Csapó u. 38. sz. alatt

Tóth Károly

rőfös, rövidáru és vászon üzletébe megérkeztek az új tavaszi áruk.

Karton, batiszt, delén, vászon, kanavász ruhaszövetek a legnagyobb választékban, olcsó árakban kaphatók.

Az Alföldi takarékpénztár
DEBRECZENBEN, Piacz-utca saját ház.

Elfogad betéteket

4% kamatozás mellett.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, valamint helybeli és vidéki pénzintézetek részvényeire.

Óvadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, bérlőknek, hivatalnokoknak.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra

Vesz és elad

Értékpapírokat, nevezetesen bel- és külföldi járadékokat, zálogleveleket, sorsjegyeket, részvényeket a legkedvezőbb napi árfolyamon.

Raktárállalata elfogad árut beraktározás céljából és arra előleget is nyújt a legelőnyösebb feltételek mellett.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál

az intézet ügyvezetője.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. figyelmét arra a körülményre főhívni, miszerint 15 év óta fennálló

czipő üzletemet

kiterjesztettem, hogy ne csak a rendelő közönség kapjon jó és izléses kivitelű árut, de a vevő közönség is. Ezért határoztam el, hogy állandóan nagy raktárt tartok **saját készítményű férfi-, női- és gyermek czipőkből**, mely ár tekintetében — kedvező anyag-bevásárlásaimnál fogva — bármely külföldről behozott silány árunál nem csak **nem drágábbak**, de tartósság és kivitel tekintetében azokat jóval fölülmulják.

A közelgő tavaszi idényre dus raktárral állok a n. é. közönség rendelkezésére. Bizom a nagyérdemű közönség eddig tanúsított jó indulatában, hogy új vállalatomban is támogatni fog. Bizalmukat mint eddig, jó és pontos munkámmal kívánom kiérdemelni.

Állításom valóságáról meggyőződést szerzendő, méltóztassanak nálam egy próba-vásárlást eszközölni.

Kiváló tisztelettel:

CZICZÓ LAJOS

czipész-mester, Piacz-utca 12. szám. (Stenczinger-ház.)

Uj asztalos műhely.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelően **Darabos-utca 17. szám alatt**

műasztalos műhelyt nyitottam.

Párisban és Budapesten több éven át szerzett tapasztalataimnál fogva azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a n. é. közönség szükségleteinek a legegyszerűbbtől a legművésziességig eleget tehetek.

Felhívom a t. butorvásárló közönség figyelmét arra, hogy mielőtt butor-szükségletét beszerzi, el ne mulassza saját érdekében tőlem ajánlatot kérni a legujabb modern stílusú butorokról.

Épület munkákat és bolt berendezéseket a legszolidabb árban készítek. A n. é. közönség b. pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

KOVÁGS GYULA

műasztalos, Darabos-utca 17.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. **Vidéki tudakozásnál tessék válaszbélyeget csatolni.**

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögéskor a legjobb czukorka. 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budei czukraszda, Jóna és Jóna drogueriájában.

Koszoru és csokor szállagókra arany vagy ezüst nyomásokat jutányos áron készít **Antalfy F.** könyvkötő-bördísműves Piacz-utca 31.

מחיר של פסח kokuszszir kapható nagyban és kicsinyben Holzman Simon déli gyümölcs és czukorka üzletében Hatvan-u. 5. szám.

Szatócs üzlet május 1-re kiadó. Értekezhetni Varjassy Gyula kosárüzletében Bika szállodával szemben.

Nyaralókat, üdüloket, (de nem betegeket) május—szeptember hónapokra bármely időben, esetleg egész év folyamán elfogad Dr. Schöntag Samu városi orvos Svedlérén, Szepesmegye. Ugyanott 1—2 **elemi iskolába járó kosztos gyermeket** elfogad a család egész iskolai évre. Kitűző fenyves vidék, víz és ellátás. Debreczenből a legjobb ajánlatok. Szóbeli értekezés április 3—16-ig Debreczenben, Csapó-utca 52. d. u. 2—4 óráig. Különben bármikor Svedlérén levélbelileg is.

Kerékpárok, Dianna, Premier, Puch & Comp-féle, Stiria egyedül csak Keszler A. nál kaphatók Debreczen, Piacz- és Simonffy-utca sarok.

Nem gyári, hanem saját készítményű cipők legolcsóbban beszerezhetők Krausz Mór cipésznél Piacz u. 34. sz. Közvetlen a főposta mellett.

Kitűnő forgalmu rőfös és rövidáru üzlet házzal együtt más vállalat miatt Püspök-ladányban azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Női ruha varrodába szakképzett munkavezető nő kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Szintartó kötött harisnyák legnagyobb választéka Márton Gyula rövidáru üzletében! 3 pár női vagy férfi kötött harisnya 70 krtól, 3 pár mintázott divat harisnya 1 fittől. Gyermek patent harisnya 15 krtól feljebb.

Rizike gomba, házilag készített kovászos és ezetes ugorka Merkli Ferencznel Fűvészkert-u. 14. Telefon 374 szám. 1 doboz azonnal száradó, vízzel mosható *Linoleum* szobapadló máz 65 krajczár.

Mozdonyvezető állást keresek vasuti vállalatnál. Több nyelven beszélek. Bizonyítványokkal bírok. Czim a kiadóban.

Szemüvegek és orr csipetők Fischer Jakab szakértő látszerésznel Piacz u. 23. sz. kaphatók Távesövek és látcsövek, kipróbált aneroid légsúlymérők (időjelzők) nagy választékban.

Paprika edes, nemes, 5 kilogrammos postacsomagokban bérmentve 13 koronáért kapható Krigovszky János paprika gözmalmában Kalocsán.

Két üzlet helyiség lakással együtt Csapó-utca legforgalmasabb helyén kiadó Csapó-utca 81.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközli **Földvári L. debreczeni első Elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. szám**

(az udvarban.) **Villamos felszerelések, zseblámpák, kerékpárok és alkatrészek** raktára. Képes arjegyzék ingyen. — Telefonszám 168.

Piacz utca üzlethelyiségünk kiadó. Felvilágosítást ad Hegedüs és Sándor czég Kossuth u. 11.

300 drb. egyfaj malacz eladó Weisz Kál mánnál Székelyhid Biharmegye.

Nyomdász tanuló felvétetik a kiadóhivatalban.

Nádszék fonások a legolcsóbban készíttetnek Bethlen-u. 56. sz. a.

Kopirkönyvek Heller-féle szabadatom, 3 réti regiszterrel, 1000 lapos 2 frt 20 kr. 500 lapos 1 frt 20 kr. kapható Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-u. 49.

Jó házilag készített borecet eladó. Czim a kiadóban.

Egy külön bejárata esinesan butorozott szoba április 15-től kiadó Batthyányi-u. 6. sz.

Egy 600—1200 holdas birtokot veszek. Czim a kiadóban.

Máthé János

vizvezeték és fürdőberendezési vállalat
DEBRECZEN. Péterfia utca 19 szám.

Elvállal vizvezeték, légszesz, fürdőberendezés, closetek, csatornázás, szivattyúk, lég- és gázmotorok felszerelését.

Készít minden e szakmába vágó új berendezéseket szakértelmű kivitelben jótállás mellett.

Javításokat és átalakításokat jutányosan eszközölk.

Telefon szám 321.

Alapított 1866-ban.

Thieszen H. és fia

tapeta gyári raktára

Darabos-u. 9.

Mű- és szobafestő, fénymázoló, aranyozó és kárpitozó.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat egyszerű és művészi kivitelben.

A legjutányosabb árszámítás mellett a n. é. közönség által ösmert kifogástalan kivitelben.

BORSY és FARKAS

előbb Haas József
fűszer- és csemege üzlete
Főtér 43. szám.

Ajánlja nagy választékban a **közelgő husvétii ünnepekre** czukor- és selyem tojásokat és dessert bonbonokat úgy kicsinyben mint nagyban.

Kitűnő zamatu kávéit.

Naponként friss érkezésű uradalmi tea vaj. — Csemege- és különlegességekben dus választék.

Uj rőfös üzlet.

Mindenkit érdekel, Löwy F. hogy mily előnyösen lehet vásárolni

ujjonnan berendezett divatáru üzletében. Piacz u. 24. Kistemplommal szemben. (Kékre festett kirakat.)

Tavaszi árjegyzékeim ingyen kaphatók.

120 cm. széles ruhakelmék kezdve 42, 50, 70, frt. 1.—, 1.40, . . .	egész 3 forintig.
140 cm. széles ruhakelmék kezdve frt. 1.60. 2.—, 2.50 . . .	egész 4 forintig.
Delain legujabb minták 27, 35, 50, 60	egész 70 kr.-ig.
Czérna Sefirek	15 krtól feljebb.
Taft selyem minden színben ezelőtt 1.20, most	63 krajczár.
Louisin selyem 55, 69 kr., egész finom	98 krajczár.
Messalin selyem frt. 1.50. — Blous selymek a legszebb mintákban.	

Vigyázni!

**Az árak meglepő olcsók.
Kékre festett kirakat.**

Vigyázni!

Ingyen!

Életnagyságu fénykép.

Ingyen!